

DE GROVE KORREL

M E I 2 0 0 7 · 4 8 ^e J A A R G A N G

270

Colofon:

De Grove Korrel

48^e jaargang, mei 2007, nummer 270.

De Grove Korrel is een periodieke uitgave van Fotoclub Zwijndrecht (opgericht 7 september 1959 en koninklijk goedgekeurd 30 juni 1971) en verschijnt in de maanden september, december, maart en eind mei. Kopij voor een van deze nummers moet uiterlijk op 1 augustus, 1 november, 1 februari en 1 april bij de redactie binnen zijn.

Opplage: 115 exemplaren

Samenstelling redactieteam: Wim Bierhaus, Rem Maters (eindredactie), Ruud van Wezel.

Tekstbijdrage: Frans Jonkergouw, Pauline Jansen

Redactieadres: Rem Maters, Stevensweg 20, 3319 AK Dordrecht. Telefoon (078) 6165495
E-mail: rem_maters@hotmail.com

Secretariaat: Theo de Jong, Harseveld 19, 3334 GG Zwijndrecht. Telefoon (078) 6100526
E-mail: th.j.de.jong@12move.nl

Internet: www.fotoclubzwijndrecht.nl

Postbank: rekeningnummer 349456

Contributie 2007/2008: € 100,00 per persoon per jaar; elk volgend gezinslid en/of studierend jeugdlid € 55,00 per persoon per jaar.

Clubgebouw / Fotogalerie: Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg), 3332 AL Zwijndrecht.

Clubavonden: Elke maandagavond van september tot en met mei. Het clubgebouw is geopend vanaf 19.30 uur en de aanvangstijd is 20.00 uur. De Fotogalerie is voor publiek geopend elke zaterdag van september t/m mei van 11.00 uur tot 16.00 uur en de toegang is gratis.

Vormgeving: Wim Bierhaus

Digital printing: Creative Colors bv, Zoetermeer

Coverfoto: Mirjam de Jong

Las Palmas open

Grote kans dat wanneer u dit stukje leest, Bep van Klaveren u al indringend heeft aangekeken en wellicht in uw fantasie een rechter uppercut heeft bezorgd. Of dat u zich heeft afgevraagd of je van boksen altijd zo'n bloemkooloor krijgt. Misschien bent u ook helemaal niet toegekomen aan Bep en bent u blijven 'hangen' bij filmactrice Rosana Schiaffino en beroerde u, wederom in uw fantasie, haar perfect gestifte lippen.

Waar gaat dit over? Juist, over foto's die op een serie affiches staan die u erop attent willen maken dat u vanaf 19 april het Nederlands Fotomuseum in Las Palmas te Rotterdam kunt bezoeken. Je komt ze overal tegen. Twee ervan hangen ook in onze bar en ervan uitgaande dat u daar wel eens vertoeft, zullen de foto's op deze affiches u niet ontgaan zijn. De foto van Van Klaveren is van Kees Molkenboer, die van Rosana van Nico Jesse. Het zijn twee gekende Nederlandse (Molkenboer ook nog Rotterdammer) fotografen waarvan de archieven in het Nederlands Fotomuseum worden bewaard en waar ze ook middels het moderne 'kenniscentrum' toegankelijk zijn.

Voor onze fotoclub is het een enorm voorrecht om zo dicht 'onder de rook van ons clubgebouw' het Fotomuseum aan te treffen. Het kan niet anders of velen van ons zullen de weg weten te vinden naar dit moderne foto-instituut, op een prachtige plek op de Kop van Zuid.

Waardevol

Frits Gierstberg, destijds curator bij het Nederlands Foto Instituut, zei ooit eens tijdens een seminar over amateurfotografie: " We hebben het binnen het NFI nooit over mooie of lelijke, goede of slechte foto's. We hebben het hier hooguit over waardevolle foto's" .

Maken wij wel eens waardevolle foto's? En is de coverfoto van de vorige Grove Korrel (269) een waardevolle foto?

- door Ruud van Wezel

Meteen de aandacht trekken doet hij wel, deze foto, met zijn kleur, vorm en lijnen. Daarom heeft de redactie hem ook op de voorpagina gezet, want daar moet altijd een aansprekende foto opstaan. Als je langer naar de foto kijkt word je blik toch vooral getrokken door dat dode blaadje, dat duidelijk als blikvanger fungeert, of poëtischer gezegd *la feuille morte*. Ik hoor dan in gedachten Jaap Fischer zingen over de spotvogel die in een treurwilg, in een hoekje van het kerkhof waar geen tuinman komt, 'la feuille morte' zingt.

De foto zou perfect zijn voor een brochure van een uitvaartondernemer, want die zijn altijd verzot op clichés met dode bladeren. Deze foto is gemaakt door Theo de Jong, die sinds hij digitaal werkt, naar de kleurenprints is gegaan. En in kleur maakt Theo andere foto's dan in zwart-wit, echter deze opname is voor mij geen typische Theo de Jong foto. Ik trof in de zwart-wit foto's van Theo veelal een vorm van eenzaamheid en verlatenheid aan, soms ook melancholie en droefgeestigheid, die ik prachtig vond, maar in deze foto zijn die diepere lagen minder aanwezig. Wellicht komt dat door de kleur, maar eerder door een gebrek aan onderwerp, want wat fotografeert Theo hier nu eigenlijk? Is de foto eigenlijk niet alleen vormgeving? Ik vind het trouwens wel boeiend dat veel fotografen die vroeger uitsluitend zwart-wit werkten nu ineens digitaal in kleur werken. Ik denk dat het komt omdat men vroeger de kennis, kunde of apparatuur niet bezat om in kleur te drukken, terwijl nu in digitaal het veel moeilijker is om een goede zwart-wit print, zonder kleurzweem, te drukken. Maar ik vind dat wel legitiem, want Machiavelli schreef het al: "Een

wijs heerser vertrouwt op de dingen die hij onder controle heeft, niet op de dingen die hij niet controleert".

Maar is dit nu een waardevolle foto? Sommige van zijn foto's zeker, maar bij deze twijfel ik.

Maken fotoclubamateurs überhaupt wel eens waardevolle foto's? Ik heb Frido Troost (auteur en eigenaar van een foto-antiquariaat) eens horen zeggen dat hij fotoamateurs onderscheidt in twee categorieën: 1. de amateuristische amateur die slechts familie kiekjes schiet en 2. de fotoclub amateur. Waarbij vooral de EERSTE categorie werk maakt van een ongekende schoonheid. Ja, lees die laatste zin nog maar eens over, het staat er echt.

Ik heb hier lang over na moeten denken, maar de laatste tijd begrijp ik pas wat hij bedoelde. Ik moet op dit moment van het verhaal tante Jo bij je introduceren. Tante Jo was een oude tante van mijn vrouw's zijde, die door de volwassenen nauwelijks serieus werd genomen, maar door de kinderen op handen werd gedragen, omdat zij de kunst verstond om kind te zijn met de kinderen. Tante Jo had in de zestiger jaren een oud box cameraatje gescoord en fotografeerde op verjaardagen en familie bijeenkomsten lukraak wat ze tegen-

kwam. Ze was zo lief dat ze voor iedereen die op de foto stond extra afdrukjes liet maken die ze ook aan iedereen toestuurde. Zo zit ons fotoalbum uit die jaren vol met tante Jo foto's: schots en scheef genomen, maar van een ontroerende schoonheid. Je ziet er de mode van die dagen, de sneue brilmonturen die ons door de opticiën waren aangesmeerd (sorry Wim), de merkwaardige kapsels die we droegen (sorry Harry Sikkenk) en op straat zag je de oude lantarenpalen en automobielen die nu inmiddels in het automobielmuseum staan. Zeer waardevolle fotografie dus!

Ik zelf was jaren zestig reeds lid van Fotoclub Schiebroek en serieus bezig met fotografie op artistiek niveau en keek met *dédain* naar de schots en scheve brouwsels van tante Jo. Ik was bezig met kunst op een hoger niveau, maar als ik nu eens terug kijk naar wat ik toen maakte, wat anderen van de fotoclub maakten, en wat er toen in Zwijndrecht werd gemaakt, word ik toch niet vrolijk. Zal ik eens opnoemen wat wij als fotoclub amateurs maakten in de jaren zestig en zeventig? Boomstronken, bomen op een rijtje (sorry Jan), buizen op een rijtje (sorry Martin), foto's van de verlaten Europoort (sorry René) want de Maasvlakte bestond toen nog niet, foto's van vervallen loodsen en industrieterreinen, foto's van deurknoppen, brievenbussen, putdeksels, foto's van spiegelingen (sorry Bertien) en van architectuur (sorry iedereen), van verkeersborden en tenslotte toen ook al: foto's van stukjes rails of strepen op de weg. Je ziet, we zijn nu veertig jaar verder maar we fotograferen eigenlijk nog steeds dezelfde sneue dingen, namelijk precies het tegenovergestelde van waardevolle of betekenisvolle fotografie. Waarom doen we dat? Kunnen we niet beter? Vastgeroest? In de afgelopen maanden bezocht ik de tentoonstelling 'The Sixties' in het Haags Gemeentemuseum, waar onder andere foto's te zien waren van Ed van der Elsen uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Hij liep rond op straat met dezelfde fotoapparatuur die wij hadden en fotografeerde wat er gebeurde: de tijdgeest, de sfeer, fraaie beelden om te bekijken, maar vooral waardevol en betekenisvol. Wij fotoclub amateurs waren daar totaal niet mee bezig. Het ontging ons volkomen, we dachten er kennelijk niet over na. Ook toen al heerste de terreur van de esthetiek en het stukje links dat er af kan. Nogmaals: vormgeving is van groot belang in een foto ter ondersteuning van je onder-

werp, van wat je me wilt laten zien, maar het moet niet het onderwerp vervangen, zelf het onderwerp zijn.

Ik filosofer wel eens: veronderstel je (achter/klein) kinderen vinden jaren na je dood op een zolder de dozen met foto's van opa (of oma natuurlijk). Als volwassene hebben ze opa/oma nooit meegemaakt, maar ze hebben nu een unieke kans om hem/haar eens echt te leren kennen door die foto's. Het was bekend dat opa/oma graag fotografeerde en zelfs lid was van een fotoclub. Hoe keek hij/zij aan tegen de tijd waarin hij leefde? Hoe keek hij aan tegen de toekomst? Waar droomde hij over? Nieuwsgierig maken ze je dozen open en zien tot hun teleurstelling esthetisch perfect gefotografeerde nietszeggendheid, fraai uitgeprinte en in *passé-partout* gezette obligate fotoclub voorspelbaarheid; de clichématig gefotografeerde eeuwige herhaling van onderwerpen. De enige waarneembare revolutie (of als je wilt evolutie) was de digitalisering.

Maar de fotoclub amateurs bleven gewoon door fotograferen wat ze al veertig jaar gewoon waren. De foto's van tante Jo zijn, om met de woorden van Frido Troost te spreken van een ontroerende schoonheid, maar dat kun je van de fotografie op menige fotoclub niet zeggen. En doen wij het in Zwijndrecht beter? Ik spreek me daar maar niet over uit, want dat moet ieder voor zich maar overwegen. Maar ik zou graag meer waardevolle en betekenisvolle fotografie op de bok zien, wat dat dan ook voor een ieder op zich betekenen mag, zodat we bij de bespreking kunnen praten over de betekenis van een foto; en niet alleen over de kleurzweem of het stukje links op de foto dat die meneer (of mevrouw) voor je in de zaal er steeds maar weer van af wil halen. Ik kan deze beschouwing denk ik maar het beste literair besluiten met volksschrijver Gerard Reve: "Moedig voorwaarts, maar waarheen?" ■

Hesdy Linger

Bondsphotowedstrijd 2007

De belangrijkste activiteit van de Fotobond is toch wel de jaarlijkse Bondsphotowedstrijd. Dit jaar namen 173 clubs deel met in totaal 1727 foto's. (Zouden er drie foto's zoekgeraakt zijn?)

- door Rem Maters

De landelijke bespreking vond plaats op 1 april jongstleden en op 11 april besprak Jan Nabuurs (Fotoclub Océ), die samen met Hilde Goossens en Simon Ophof de jury vormden, in de Goede Herderkerk te Schiebroek de inzendingen uit Zuid-Holland Zuid. De opkomst was groot, zodat velen weer van te grote afstand de foto's moesten bekijken. Zelfs de bespreker begaf zich geregeld tot vlak voor de bok om met leesbril de kennelijk belangrijke details te zien. Enfin, we kwamen voor het commentaar en dat was al boeiend genoeg, ook al zaten er geen 'eigen' foto's bij. Wel vertegenwoordigd waren (in niet geheel willekeurige volgorde): FC De Phoenix, FC Ridderkerk, AFC De Maasstad, FC Door De Lens, FWG Ommoord, AFV Vlaardingen, FC VP&R, AFV Rotterdam, FC De Hoeksche Waard, FC Schiebroek, FWS Maassluis, Dordtse Amateur Fotografen en FC De Rarekiek.

Zoals gezegd, Jan Nabuurs besprak de circa 130 foto's. Ga er maar eens voor staan! Hij deed dit op een rustige en consistente wijze, met in zijn hand een pint water waaruit hij zijn Limburgse keel geregeld smeerde. Tot op het laatst werd er met grote aandacht naar zijn commentaar geluisterd. Hierbij een selectie opmerkingen uit zijn bespreking:

"- erg veel, - veel niks, -risicoloos, -Carel Willink, -magisch realistisch, -een foto inhoud geven is een stuk lastiger, -techniek moet in orde zijn, -je hebt als fotograaf een communicatiemiddel in handen, -een mysterieus beeld, -door die twee mensjes is het toch meer dan een afbeelding van, -het is een beetje een stiekeme foto, -oude verweerde interieurs worden steeds gewoner door al die amateurfoto's, -ik kijk naar kleur en vorm, omdat het volkomen aan me voorbij gaat waar de foto over gaat, -het beeld vertelt me niet waarom de foto genomen is, -ik zou wel wat meer risico willen zien, -zodra je je aan iets gaat storen lijkt het wel of het vlekje groter wordt, -te vluchtig, in het voorbijgaan genomen, -categorie risicoloze fotografie, -die open blik maakt voor mij de foto, -een

eigen wereld gecreëerd, -veel te zien en ook nog veel diepte zodat ik mag meelopen, -het ontgaat me een beetje waarom dit gefotografeerd is, -het doet aan die surrealistische dingen denken, -op de een of andere manier heeft het wel iets, -dit lijkt op hulp van boven terwijl je de wind tegen hebt, -een mooi intiem portret, -kantjeboord in de scherpte, -je blijft wel een toeschouwer, -ik houd meer van foto's waar je een standpunt in moet nemen, -weer een bouwval, technisch in de haak maar risicoloos, -tekort aan scherpte, van dichtbij doet ie pijn aan je ogen, -hier zit wel wat risico in, de fotograaf wilde wat creëren, -deze foto is erg raar, er gebeurt van alles maar je ziet het niet, -categorie portret op locatie, -er komt zoveel geluk uit dit beeld, -voor mij teveel de theateropstelling; hij vertelt te weinig wat de fotograaf ervan vindt, -deze foto is heel eigentijds, -een heel eigen uitsnede, zodat allerlei delen een andere functie krijgen, -een rustgevend beeld met een rustgevend verhaal, -dit is weer Carel Willink, -ik weet niet wat het is; dat wil ik graag zo houden".

Niet alles, maar veel is in deze opsomming te herkennen. Het blijft een moeilijke zaak om in woorden aan te geven waarom een foto interessant is, waarom hij je raakt. Bovendien, en dat maakt het ook zo interessant, blijft het een zeer persoonlijke aangelegenheid. Binnenkort is een selectie van de getoonde foto's op de site van de fotobond te zien.

Tot slot een treffende passage uit het juryrapport: "Belangrijker nog dan presentatie en techniek is uiteraard de inhoud van het beeld. Wat daarbij opvalt, is vooral een verschuiving in de onderwerpskeuze bij de winnende foto's. In het verleden waren het vaak de meer statische onderwerpen (natuur en architectuur) die de boventoon voerden. Dit jaar domineerden de beelden waarin mensen of verwijzingen naar mensen centraal stonden. Onderscheidend bij de winnende foto's was daarbij de concentratie op het onderwerp, zichtbaar met liefde en respect gefotografeerd, in een

doelgerichte compositie en met net die ondefinieerbare toevoeging van de fotograaf zelf, waardoor het beeld los komt van het anekdotische en een diepere, meer universele lading krijgt. Vaak zijn dat beelden die van dichtbij zijn gemaakt. De fotograaf is dan niet langer toeschouwer op afstand,

maar maakt deel uit van de situatie die hij zo graag wil vastleggen. Voeg daar een uitgelezen compositie en een mooie, zorgvuldige druktechniek aan toe en er ontstaan beelden die duidelijk uitstijgen boven het gemiddelde." ■

Op persoonlijke titel-BNAFV

- door Frans Jonkergouw

De afstand tot de fotografen en de fotoclubs is veel te groot: wat landelijk wordt bedacht is op lokaal niveau niet meer waarneembaar. Dit is geen terzijde gemaakte opmerking door het bestuur van de BNAFV, maar een statement van dat bestuur tijdens een landelijke bijeenkomst van de Bond van Nederlandse Amateur Fotografen Verenigingen in 2006.

Sedert enige tijd (te weten sinds 2003) is er het *beleidsplan* 'de Fotobond spreekt je aan', inmiddels opnieuw geactualiseerd volgens de voorzitter. Die actualisering is in een vergadering van het bondsbestuur behandeld en vastgesteld. Het heet, dat in de algemene ledenvergadering van enige weken geleden de actualisering van het *beleidsplan* ook aan de orde is geweest, behandeld en vastgesteld. Wat wordt er vastgesteld?

Eén van de leden van het dagelijks bestuur heeft in de agenda geschreven over de koers in 2007, over ontwikkelingen, gevolgen, versterken en over bindingen met de achterban. Er wordt niets vastgesteld!, en met een grote zucht beveelt de voorzitter per 'InBeeld' nummer 46 aan om de speerpunten toch een keer te lezen, hij vermijdt concrete onderwerpen te vermelden. Ja toch, er komt een digitale dag, op zaterdag 17 november, dat's vast wat. Maar is dat een speerpunt uit het geactualiseerde *beleidsplan*? En nog wat: de voorzitter van de BNAFV is blij, dat er eindelijk weer een boek is verschenen dat gaat over **fotografie**.

Alle geschriften en andere uitingen vloeien over van succes en voldaanheid. Wat merken wij, de leden, van dat alles. Binnen de BNAFV bestaat een uitlijsting van dertien benoemde activiteiten en werkzaamheden op landelijk en op afdelingen niveau. Een klein aantal is bij ons bekend, zelfs wordt aan enkele activiteiten meegewerkt of deelgenomen. Hebben wij

niet immers een BMK en een adspirant-BMK in onze club! Echter, hoe zit het met al de andere activiteiten, voor welke we geen interesse hebben, of die ons onbekend zijn.

Het komt mij voor dat de BNAFV, zonder een goed geëquipeerd bondsbureau, nooit zal toekomen aan zijn belangrijkste doel: bevorderen van alle aspecten van de amateurfotografie. Wat zal er van Fotoclub Zwijndrecht terecht komen als onze club geen lid is van de BNAFV, sterker nog wat zal er van de amateurfotografie in Nederland worden als er geen Fotobond (meer) zou zijn. De promotie van de amateurfotografie in Nederland lijkt mij een grote uitdaging voor het Nederlands Fotomuseum. ■

Hans van Weelden

Pauline Jansen

Liesbeth van der Stel

Kijken en zien, visie en perspectief

Nauwelijks een seizoen lid van Fotoclub Zwijndrecht en dan word je gevraagd om een stukje te schrijven voor de Grove Korrel. Waar moet je dan over schrijven? Zijn niet al bijna alle fotografische onderwerpen besproken en zit men werkelijk te wachten op de mening van een nieuw lid? Kennelijk wel.

- door Pauline Jansen

In het afgelopen seizoen met verschillende 'Nieuwerk'-avonden is het mij opgevallen dat de getoonde foto's vaak door hetzelfde groepje becommentarieerd wordt en de nieuwe leden, waaronder zeker ikzelf, laten nog nauwelijks van zich horen. In elk geval niet bij de bespreking zelf. Om voor mijzelf te spreken: dat komt echt wel, maar dit eerste seizoen waarin je nog een cursus volgt en nog aan het leren bent wat er nu eigenlijk bij een fotoclub en met name Fotoclub Zwijndrecht van je verwacht wordt, vind ik zelf dat het nog niet gepast is om commentaar te geven op foto's van zeer ervaren fotografen. Men heeft mij verzekerd dat wij nieuwe leden juist wel commentaar moeten geven want het is tenslotte je mening en een mening is niet goed of fout.

Voor dit stukje is mij het onderwerp 'wat vind jij een mooie foto' aangereikt. Er wordt dus expliciet om mijn mening gevraagd en dus zal ik proberen om in dit stukje alvast iets van mijn mening prijs te geven en hopelijk is het dan straks wat makkelijker om dit tijdens 'Nieuwerk'-avonden ook te gaan doen.

Ik ben al zo lang ik mij herinner erg visueel ingesteld geweest. Ik kijk en zie graag mooie dingen. Ik hou van mooie kleuren, mooie vormen en contrasten. Ik word blij van een winkel waar men bijvoorbeeld stoffen of handdoeken op kleur heeft gesorteerd. In mijn huis heb ik graag gekleurde wanden want ik vind witte muren een beetje saai. Een inrichting met strakke vormen kan ik erg waarderen en ik geniet van een mooie lay-out van een boek of tijdschrift. Wellicht is dit ook de reden dat ik op vrij jonge leeftijd (ik was veertien en wist in tegenstelling tot mijn klasgenootjes al precies welke richting ik op wilde), gekozen heb voor een grafische opleiding en ik ben nog steeds werkzaam in de grafische industrie.

Door mijn opleiding ben ik ook in aanraking gekomen met fotografie. Ik was niet zo heel goed in tekenen maar met fotografie kon ik wel wat en daar ben ik dus uiteindelijk ook meer mee gaan doen. Ook ben ik, dankzij de computer, in mijn vrije tijd veel met beeldbewerking (vooral grafische opmaken) bezig. Dat ik meer visueel dan auditief ben ingesteld is wel bijzonder voor de dochter van een nagenoeg blinde moeder. Mijn moeder heeft, net als één van haar broers, een erfelijke oogziekte en is van kinds af aan slechtziend geweest. Inmiddels heeft ze nog maar een paar procent licht in haar ogen, ziet ze geen kleuren meer maar alleen nog wat contrasten. Mijn ouders zijn altijd erg geïnteresseerd in waar hun kinderen mee bezig zijn en dus volgen ze ook wat er bij de fotoclub gebeurt. Aan mijn vader heb ik de meeste foto's die ik meenam naar de club, laten zien, aan mijn moeder heb ik de foto's beschreven. Ook beschrijf ik voor haar wel eens foto's van anderen die op mij indruk hebben gemaakt. Hoewel ze niet naar de foto's kan kijken, 'ziet' ze het onderwerp, de bedoeling of het verhaal van de foto dus wel. Misschien zou dat een goede manier kunnen zijn om je eigen foto's te beoordelen; ze voor jezelf of anderen te beschrijven. Omdat je zelf zo intensief met het maken van de foto bezig bent geweest, kijk je er heel anders tegenaan dan anderen kunnen doen en 'zie' je misschien dingen die er helemaal niet zijn of 'zie' je juist niet de dingen die er niet in zouden moeten zitten.

In het afgelopen seizoen heb ik heel wat mooie foto's voorbij zien komen. Of die foto's ook 'goed' waren laat ik graag over aan de deskundigen. Wat voor mij een mooie foto is en waarom juist die voor mij een mooie foto is, is moeilijk uit te leggen. Het heeft heel veel met gevoel, smaak, belangstelling en wellicht ook karakter te maken. Dat komt tijdens de fotobe-

Jan Maaskant

sprekingen natuurlijk ook vaak naar voren. De opmerking 'daar heb ik wel iets mee' of 'daar heb ik helemaal niets mee' is het afgelopen seizoen regelmatig gevallen. Of er veel of juist heel weinig mensen de foto mooi vinden zegt voor mij eigenlijk niet veel, hoewel dat natuurlijk wel enigszins een graadmeter is. Denk bijvoorbeeld aan filmsterren die door een groot publiek als 'knap' (en dan heb ik het over het uiterlijk, niet over prestaties) beschouwd worden. Hoewel de acteur of actrice niet jouw type hoeft te zijn en je er misschien niet 'op zal vallen', zal je hem of haar zelden dan als echt lelijk zien. Evenzo met schilderijen, kunstwerken of muziek. Als de meerderheid iets positief of juist negatief vindt, dan zegt dat toch wel iets. Aan de andere kant kan buiten die grote massa wel degelijk een opinie bestaan die steekhoudend is.

Voor mij is een mooie foto niet gebonden aan een foto-

grafisch onderwerp. Ik kan genieten van foto's van architectuur, vlakverdelingen en mooie kleuren, contrasten in zwart-wit, landschappen, portretten of juist weer foto's waar een verhaal in te vinden is. Evenzo ben ik niet erg gebonden aan onderwerpen die ik zelf wil fotograferen. Aan heel wat onderwerpen en technieken die ik van anderen op de bok heb gezien, hoop ik me zelf ook eens te wagen. Ik wil dus graag een 'groothoekbeeld' houden en me niet beperken tot één enkel onderwerp. Aan de andere kant gaat mijn voorkeur wel uit naar foto's die niet te druk zijn. Ik hou meer van beelden die rustig van opzet zijn en waar de nadruk ligt op een bepaalde vorm of kleurstelling dan van foto's die heel druk zijn en waar heel veel details in zitten.

Is het mogelijk om een 'groothoek-visie' te combineren met een 'teleperspectief'? De tijd zal het leren. ■

Pleun Groeneveld

Aart van Loon

Theo de Jong

Theo de Jong

Theo de Jong

Gedurende de afgelopen maand hingen aan de wanden van onze geroemde maar te weinig bezochte fotogalerie foto's van Theo de Jong.

Het was weer een memorabele tentoonstelling. Niet alleen omdat het foto's van Theo waren maar vooral ook omdat deze uitgesproken zwart-wit fotograaf deze maal met kleurwerk kwam.

Hiermee is meteen de titel van de expositie verklaard: 'Black-White and Colours'.

- door Rem Maters

En om maar meteen de angel uit de tegenstelling te halen: de twee soorten fotografie bijten elkaar niet. Je zou zelfs kunnen zeggen dat ze wonderwel bij elkaar passen. Dat komt omdat Theo zich ook in de foto's met kleur beperkt tot verstilde beelden met maar enkele elementen. Daarbij is hij in het kleurgebruik zeer bescheiden. Dit geldt zeker voor de serie van vijf foto's met bouwelementen op een opslagterrein met hoge lampen. Het schijnt dat hier een synthese tussen zwart-wit en kleur is ontstaan. Door het monochrome kleurgebruik met slechts enkele accenten ontstaat dezelfde abstractie als in zijn zwart-wit fotografie, waarin veel wegge laten lijkt en waar de beschouwer zelf veel in kan vullen. De andere kleurenbeelden liggen minder in het verlengde van zijn zwart-wit fotografie. Ze geven de expositie een wat lichtere toets. Dit geldt bijvoorbeeld voor zijn eerste digitale werk waarmee hij op de bok is gekomen: de vitrage foto's. Het zijn sfeervolle rustige beelden met een aangenaam kleurgebruik. Je zou kunnen zeggen dat ze een lichtvoetige onderbreking vormen tussen de toch wat zwaarmoedige zwart-wit beelden.

Zo is het voor de bezoeker/beschouwer prettig om bij de foto's van begraafplaats Crooswijk (zwart-wit) de foto van het interieur met stoel en tijdschrift (kleur) bij de hand te hebben. Je kan als het ware even je zinnen verzetten. De Crooswijk-foto's brengen je onvermijdelijk en mede door de rouwranden in mineurstemming, terwijl je het interieur toch slechts opgewekt kunt verlaten. Ook de foto's van het Chassé theater-café zorgen voor een aangename afwisseling.

Hoewel er dus een duidelijk verschil in toets tussen zwart-

wit en kleur aanwezig is, bestaat er ook een overeenkomst. In alle foto's slaagt de fotograaf erin een eigen beeld te maken. Hij komt los van de werkelijkheid en zet hem als het ware naar zijn hand. Hij schept een zeker mysterie, waarin de toeschouwer zijn eigen weg maar moet vinden. Het is merkwaardig dat het beeldelement kleur je daarbij aan de hand neemt en een geheel andere richting uitbrengt dan in een zwart-wit foto het geval zou zijn. Neem bijvoorbeeld de foto van de oudere dames voor de betonnen schutting. In zwart-wit roept dit beeld al snel gevoelens van verdriet, verlatenheid, het eind der tijden, op. Terwijl in kleur meer aanleiding zou kunnen zijn voor vertedering, mededogen.

De keus tussen zwart-wit en kleur heeft voor Theo alles met het onderwerp te maken. Kleur moet het beeld ondersteunen. Zwart-wit abstraheert en maakt het beeld dramatisch. Zwart-wit blijft voor hem de voorkeur houden. Zeker als er een verhaal in zit.

Veel van de fotografie in deze expositie is ontstaan tijdens de zondagse excursies, maar Theo hoopt ook in de nabije toekomst met reisfotografie te komen. In het najaar staat er een bezoek van vijf weken aan het Westen van de Verenigde Staten op het programma en hij verheugt zich nu al op beelden van 'petrol-stations' en 'diners'. Met hem kijken wij ernaar uit. ■

Op reis

Omstreeks het verschijnen van deze editie van ons prachtblad gaan veel mensen op reis of maken plannen daarvoor. Ik stel je een reis voor door het recente verleden van De Grove Korrel, een reis langs interessante meningen en uitdagende stellingen. Reis je met me mee?

- door *Ruud van Wezel*

Regelmatig wordt in De Grove Korrel geschreven over waardevolle fotografie, foto's met een betekenis. Dit komt waarschijnlijk omdat in de meeste fotoclubs er een grote aandacht is voor esthetiek, maar de onderwerpkeuze en inhoud veelal een ondergeschoven kindje is. Mag ik je meenemen naar de boeiende meningen van sommigen van jullie aangaande dit onderwerp?

In De Grove Korrel van mei 2001 stelt Wim Benschop: "Mensen die iets met hun foto's proberen te vertellen inspireren mij veel meer, dan dat ik naar stukjes muur, hekjes of geveltjes, of weet ik wat allemaal, moet kijken. Vergeef het me want er zijn mensen die dit verschrikkelijk mooi doen. Ik moet iets kunnen lezen in een foto. Een foto mag voor mij rommelig zijn en iets vertellen. Liever dan helemaal clean en mooi. Dat zegt me helemaal niets. Het verhalende aspect is verdwenen uit de professionele fotografie en ik vind het jammer dat het door de amateurfotografie nauwelijks wordt opgepakt. Want wat is er mooier als amateurs hetgeen hen raakt in hun leven fotograferen".

Een boeiende mening die aansluit bij datgene wat Gerrit Joppe stelt in het nummer van mei 2002:

"Ik probeer vanuit mijn eigen opvattingen een ander geluid te laten horen dan de soms wat beperkte dogmatische opvattingen over fotografie die in de club nogal eens de boventoon voeren. Ik heb dat altijd nodig gevonden. Het gebied van de fotografie is zo ontzettend breed. Als je niet precies voldoet aan de dogma's die in de club heersen, dan val je buiten de boot. Je moet precies een mooi plaatje maken, de compositie moet goed zijn, het moet esthetisch zijn. Die esthetiek kan mij gestolen worden!".

Martin Kleefkens brengt hier echter tegenin in het nummer van september 2001:

"Het kan zijn dat een foto niet boeiend is omdat er geen verhaal in zit. Dat is een hoofdstuk apart. Ik praat vanuit mijn keus in de fotografie: de esthetiek. Ik let op een mooie lichtval, goede zwart/wit verhouding, boeiende lijn- en vlakwerking. Objectief bekeken ontstaat dan al snel een goede foto. Door het aanleggen van een aantal vaste maatstaven kan de beschouwer tot een voor de maker nuttig oordeel komen".

In De Grove Korrel van december 2006 stelt Karel Maat daar tegenover:

"Esthetische foto's kan iedereen met enige fotografische scholing maken. Ze zijn tijdloos, onpersoonlijk en 'gewoon' mooi. Volgens heel velen dienen esthetische foto's aan de 'regels' te voldoen".

De mening van Kees Veth aangaande dit onderwerp kun je lezen in het nummer van maart 2002:

"Omdat ik geen tijd had om te schilderen dacht ik: fotografie is ook een uitdrukkingmiddel. Daar wilde ik nadrukkelijk wat meer aan gaan doen. En dan word je lid en kom je met je foto's en dan ga je onder het juk van de club door. Je gaat pijlen op de weg fotograferen, je gaat dakranden fotograferen. En als je die fase dan gehad hebt, een soort leerfase, vingeroefeningen in het drukken en in compositie; dan denk je dat wil ik niet meer doen. Ik wil terug naar inhoudelijke fotografie".

Je ziet onze reis in het verleden roept fraaie vergezichten op. Wat vind je bijvoorbeeld van de mening van Cees Wiersma (was voorheen jarenlang redacteur van De Grove Korrel en inmiddels oud lid) in het nummer van maart 2001:

"Betekenis toekennen aan een foto en dat opschrijven is voor anderen subjectief en voor de schrijver riskant. Subjectief omdat betekenis een relatief begrip is, want wie maakt uit waarvan een beeld een teken is? Riskant omdat anderen jouw gevoelens en redenering niet kunnen volgen en delen en

Peter van Klinken

van mening zijn dat je maar een eind weg lult. In dat lot wil ik mij maar al te graag schikken: één van de vervelende dingen die een mens kan overkomen is dat iedereen hem aardig vindt!”.

Vooral de laatste zin in Cees z'n betoog getuigt van een diep psychologisch inzicht. In het nummer van maart 2002 staat opgetekend uit de mond van Johan de Vos (auteur en directeur van de Academie St. Joost):

“U fotografeert de dingen mooier dan ze zijn. U bent gezamenlijk op zoek naar het mooie van de dingen. Al deze foto's horen dan ook bij u en ik zou willen vragen ze nergens anders te exposeren. U fotografeert omwille van de fotografie en volgens codes die u zichzelf oplegt. Dit zijn foto's van de fotoclub, weet dat het gecodeerd is. Er is clubdwang! U geeft in uw foto's de intimiteit niet prijs. Er is geen persoonlijke betrokkenheid

bij het onderwerp. U werkt aan fotografische details. U neemt geen risico's!”

Hier eindigt onze gezamenlijke reis door het verleden. Volgens mij versterken deze in het verleden gedane ongezouten meningen elkaar in deze nieuwe samenhang. Het oude fotoseizoen eindigt nu en straks begint wellicht je echte reis. Misschien dat je dan tijdens het *'dolce far niente'*, met de Middellandse zee rond de kuiten, nog eens filosofeert over deze meningen. Mag ik dan besluiten met de verzuchting dat we het resultaat en de resultante van deze overwegingen gaarne tegemoet zien in ons komende fotoseizoen? ■

Wat is er te zien

Op deze pagina vind je een kleine selectie van lopende en komende tentoonstellingen, exposities of evenementen die met fotografie te maken hebben en het bezoeken of bekijken waard zijn. Tijdens de clubavonden zal ook regelmatig aan interessante exposities aandacht worden besteed.

Graag verwijzen wij je ook naar de 'links' die vermeld staan op de website van onze club (www.fotoclubzwijndrecht.nl). Raadpleeg ook het mededelingenbord en de affiches in de bar.

Epson FotoFestival Naarden

(t/m 10.07.2007)

Op 16 mei opende het Epson FotoFestival Naarden dat dit jaar voor de tiende keer wordt georganiseerd. Onder de titel *'Emoticon'* brengt het festival een lofzang op het gevoel, een thema dat in tientallen exposities, met groten-deels Nederlandse fotografen, is uitgewerkt.

Fotomuseum Den Haag

'De vele gezichten van Isabelle Huppert'

(t/m 17.06.2007)

De bekende Franse actrice Isabelle Huppert is niet alleen voor filmregisseurs een bron van inspiratie geweest maar ook voor tientallen beroemde fotografen. In deze tentoonstelling is werk vertegenwoordigd van onder anderen Richard Avedon, Henri Cartier-Bresson, Rineke Dijkstra, Elliott Erwitt, Robert Frank, Leonard Freed, Nan Goldin, Jacques Henri Lartigue, Annie Leibovitz en Helmut Newtonen.

'Onder fotografen' - Koos Breukel

(23.06.2007 t/m 30.09.2007)

Gedurende zijn carrière heeft de Haagse fotograaf Koos Breukel tientallen collega-fotografen geportretteerd vanwege hun ver-

wantschap, inspiratie of vriendschap. In de tentoonstelling presenteert Breukel een selectie van circa 55 van deze portretten in combinatie met één werk uit het oeuvre van de betreffende fotografen. Met werk over én van onder anderen Richard Avedon, Paul Blanca, Rineke Dijkstra, Ed van der Elsen, Gerard Fieret, Robert Frank, Inez van Lamsweerde, Hellen van Meene, Daido Moriyama en de Starn Twins.

Het Stadsarchief Dordrecht (Admiraalsplein)

'Dordt West Thuis Best'

(t/m 23.06.2007)

Het Stadsarchief geeft met deze expositie een beeld van 50 jaar wonen in Dordrecht-West. Dit naoorlogse stadsdeel, met de wijken Nieuw-Krispijn, Wielwijk en Crabbefhof, verrees kort na de oorlog om de ergste woningnood te lenigen. Deze wederopbouw wijken zijn toe aan een opknappbeurt en worden momenteel ingrijpend geherstructureerd en vernieuwd. Een goede reden voor een tentoonstelling vóór en mét bewoners over 50 jaar wonen in Dordrecht-West. Bovendien bestaat Wielwijk dit jaar precies 50 jaar.

Galerie De Dubbele Palmboom

'Rotterdam, het geamuseerde oog' - Rommert

Boonstra (t/m 15.06.2007)

De chaos van het moderne stadsleven in Rotterdam, met al zijn onverwachte ontmoetingen en tegenstellingen in foto's gevangen.

FotoMuseum Provincie Antwerpen

'Cinema' - Jean-Paul Deridder

(17.05-24.06.2007)

De omschakeling van analoge naar digitale filmprojectie is brandend actueel. Jean-Paul

Deridder fotografeert de filmoperateurs die hij sinds 2002 in oude en nieuwe filmzalen in het Rijnland en in Belgische steden opzoekt. Zijn documentair project vormt een visueel onderzoek van de wereld van de cinema, en een monumentaal portret van de mensen die letterlijk het hele filmgebeuren mogelijk maken maar zelf nooit in de schijnwerpers staan.

'Archief 07' - Herman Selleslags

(31.05 tot 09.09.2007)

Met meer dan 150 foto's wordt in het museum een momentopname gepresenteerd uit het rijke archief van Herman Selleslags. Beelden uit het verleden, van gisteren tot verder. Beroemde grootheden uit binnen- en buitenland naast gewone mensen, druk in de weer om de dag door te komen. Met oog voor het kleine verhaal van vissers uit Nicaragua tot de gespeelde desinteresse van 'The Ramones', de iconen van de punk, in New York. Een sfeerbeeld in Cannes, begin jaren zestig tot de Marollen anno nu. Al lijkt de tijd soms uitwisselbaar. Herman Selleslags- *'Archief 07'* geeft een uitzonderlijk divers beeld van enkele decennia fotograferen. Altijd scherp documentair van inslag met empathie voor het onderwerp.

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten - Brussel

(t/m 1 juli)

Twaalf fotografen van het beroemde fotoagentschap 'Magnum' tonen hun visie op Europa nu. Bruno Barbey, Carl de Keyser, Martine Franck, Alex Majoli, Peter Marlow, Martin Parr, Paolo Pellegrin, Mark Power, Lise Sarfati, Chris Steele-Perkins, Patrick Zachmann en Donovan Wylie fotograferden de relatief nieuwe Europese bondgenoten.

Gehoord & gelezen

"De schoonheid van een beeld geeft toegang tot de tragedie, maar als de schoonheid de inhoud van de foto zou overheersen heb ik een probleem".

(James Nachtwey - oorlogsfotograaf)

"Ik zie dat Jan op de linker foto zijn handtekening heeft gezet maar op de rechter niet, en dat vind ik volkomen terecht". *(Aza Teeuwen)*

"Niets is er meer vervelend dan een afbeelding zonder goede smaak". *(Goethe)*

Aza Teeuwen: "Je vroeg me toch om commentaar?"

Joke Maarleveld: "Jawel, maar het was niet de bedoeling dat je er gelijk misbruik van zou maken".

"We moeten kijken wat er is, niet naar wat we willen zien". *(Rutger Kopland)*

"Ik denk altijd maar zo: typen kun je leren, maar mooi zijn niet". *(Rob Out)*

"Het alledaagse fotograferen is moeilijker dan extreme momenten vastleggen, want in het alledaagse moet je zelf iets toevoegen". *(Eva Besnyö)*

"Ik vind de kleur niet mooi, dus kan ik niets zeggen over deze foto's". *(Leo van den Hooven)*

"Het begrijpen van een foto is een eindpunt, het mysterie is de diepte". *(Johan de Vos)*

Aza Teeuwen: "Ik vind die foto's van alleen maar daken gewoon te plat".

Peter van Klinken: "En dat terwijl het toch schuine daken zijn".

"Fotografie vereeuwigd alles, ook het onbenullige". *(Karel Maat)*

Gehoord, gelezen en opgeschreven door Ruud van Wezel.

Programma:

- 03.09 Spreker:**
- 10 Introductie programma fotoseizoen 2007/2008
- 17 NIEUWERK-1
- 24 Instructie- en Workshopavond-1*
- 01.10 Bezoek van: (fotoclub)**
- 08 NIEUWERK-2
- 15 Digitale beeldbewerking-1
- 22 NIEUWERK-3
- 29 Instructie- en Workshopavond-2*
- 05.11 Spreker: **
- 12 NIEUWERK-4
- 19 Retrospectief: Jan Huisman (clublid)
- 26 Instructie- en Workshopavond-3*
- 03.12 NIEUWERK-5
- 10 Bezoek van: (fotoclub)**
- 17 Praatavond
- 24 Kerstavond (geen clubavond)
- 31 Oudejaarsdag (geen clubavond)
- 07.01 NIEUWERK-6
- 14 Bespreking werk van nieuwe leden-1
- 21 Spreker:**
- 28 Instructie- en Workshopavond-4*
- 04.02 NIEUWERK-7
- 11 Bezoek van: (fotoclub)**
- 18 NIEUWERK-8
- 25 Instructie- en Workshopavond-5*
- 03.03 NIEUWERK-9
- 10 Digitale beeldbewerking-2
- 17 NIEUWERK-10
- 24 Tweede Paasdag (geen clubavond)
- 31 Instructie- en Workshopavond-6*
- 07.04 NIEUWERK-11
- 14 Bespreking werk van nieuwe leden-2
- 21 NIEUWERK-12
- 28 Instructie- en Workshopavond-7*
- 05.05 NIEUWERK-13
- 12 Tweede Pinksterdag (geen clubavond)
- 19 Algemene ledenjaarvergadering
- 26 Jaaroverzicht: De vijf 'beste' van dit fotoseizoen

* Deelname beperkt. Alleen mogelijk door vooraf in te schrijven.

** Nog niet bekend.

Inderdaad, het was al weer lang geleden dat er een zwart-wit foto op de cover van De Grove Korrel stond. ... En aan welke bekende Nederlandse fotograaf doet deze schitterende foto van Mirjam de Jong u denken? (Onder de goede oplossingen verloot de redactie een exemplaar van 'Typical Dutch', het fotoboek van het Fotofestival aan de Maas.) Daarnaast, uiteraard, nog meer boeiend fotowerk in zowel kleur als zwart-wit.

Schitterende foto's, boeiende foto's, OK, maar waardevolle foto's, wat moeten we ons daarbij voorstellen? Ruud van Wezel helpt ons hierbij.

Verder een verslag van de bespreking van de Bondsfotowedstrijd (afdeling Zuid-Holland Zuid), een persoonlijke mening over diezelfde Fotobond, een 'coming-out' artikel van Pauline Jansen, een reis langs interessante meningen en uitdagende stellingen verkondigd in het recente verleden van De Grove Korrel en een beschouwing van Theo de Jong's tentoonstelling in onze fotogalerie.

Hoe bedoelt u, afwisselend? En dan komt Bep van Klaveren ook nog om de hoek kijken!

